

NOVA FILATELIJA

L J U B L J A N A

MAREC 1952

30— din Št. 3 Leto IV.

PRVA SEJA UPRAVNEGA ODBORA SFJ

Dne 17. II. 1951 je bila ob polnoštevilni udeležbi odbornikov prva seja Upravnega odbora SFJ v Beogradu. Pregled dotedanjega dela SFJ, ki ga je podal predsednik ing. Djordjević, je v skopih obrisih naslednji: ureditev prostorov in akcija za povrnitev imovine predvojne jugoslovanske filatelistične Zveze, sprejem SFJ v FIP, prizadevanje za ureditev odnosov med filatelisti in pošto, napor za zdravo emisijsko politiko. Nato se je razvila debata, v kateri so vsi prisotni prikazali škodljive posledice, ki jih ima emisijska in prodajna politika poštne uprave na našo filatelijo.

Sklenjeno je bilo, da se upravičene želje filatelistov ponovno izneso pred poštno upravo, v kolikor bi pa tam naleteli na gluha ušesa, naj se poišče pot do tistih, pri katerih bodo naše želje ugodneje sprejete. Soglasno je bila tudi obsojena emisijska politika VUJE, ki je izdala februarja 1952 serijo za 75-letnico UPU. Izdajanje takih znamk je za nas sramota. Dalje je bilo sklenjeno, da se ustanove pri SFJ centri, kakor jih že ima FIP in ki bodo delovali na posameznih področjih. Ti centri ne bodo na sedežu SFJ, temveč v drugih mestih. Zaenkrat bodo formirani sledeči centri: center za borbo proti ponarejanju znamk, proti širjenju falzifikatov, proti širjenju spekulativnih filatelističnih izdaj in proti spekulaciji med organiziranimi filatelisti, center za menjavo z inozemstvom, center za menjavo med domačimi filatelisti, center za

ekspertizo, center za mladino in pionirje, center za filatelistični tisk in propagando. Sprejeta sta bila tudi Pravilnik za finančno in materialno poslovanje SFJ in Pravilnik za filatelistične razstave na ozemlju FLRJ. Sklenjeno je bilo tudi, da bo od 25. do 31. maja letos v Beogradu velika filatelistična razstava v čast 60-letnice maršala Tita. Razstava bo posebno važna tudi zato, ker moramo filatelisti prikazati svoje delo. Uspela razstava bo v veliki meri podprla naše upravičene želje. Določeno je bilo, da bo redni letni občni zbor SFJ 26. maja 1952 v Beogradu.

Naslednji dan se je večina odbornikov udeležila konference na Glavni poštni direkciji, kjer so sporočili zahteve filatelistov. Ugodeno je bilo marsikateri naši želji. Tako bo na primer SFJ dobil celotno naklado znamk za razstavo v Beogradu. Obljubljeno je bilo, da bodo vso skrb posvetili kvaliteti naših znamk in so v zvezi s tem naprosili filateliste, naj bi posredovali pri umetnikih, da bi ti v večjem številu sodelovali pri izdelavi načrtov za znamke.

Razstava bo šele od 14. do 21. 9. 1952.

NOV GROB

Dne 30. III. 1952 je umrl tov. Vinko Čibej, uslužbenec državnih železnic, odbornik FZS in član SFD v Ljubljani.

Aktivnega delavca in vestnega odbornika naše organizacije bomo ohranili v najlepšem spominu.

Uredništvo »Nova Filatelija«, in upravni odbor FZS.

VSEBINA:

Prva seja upravnega odbora Saveza filatelista Jugoslavije — Prva jugoslovanska filatelistična razstava v Beogradu — Dr. Franc Marušič: Znamke pod drobnogledom (1. nadaljevanje in konec) — Dr. Anton Lavrič: Partizanska pošta v Sloveniji — Inž. Zvonimir Milhofer: Razvrednotenje vnaprej v USA — Ksenija Štebih: Svetovno slovstvo na znamkah (2. nadaljevanje) — Ivan Pimmat, Crnomelj: Kako si sam naredim album (1. nadaljevanje) — Naše nove znamke — Amalgicne razglednice FLRJ — Črkovnica in zemljepisni rebus (nagrada) — Nove znamke v svetu — Naše nove celine — Humor — Občni zbori — Zanimivosti — Mla-patologija ob prvem aprilu — Rešitev številčnice št. 1

Urejuje uredniški odbor

Odgovorni urednik Silvo Pajk, Ljubljana, Gosposvetska 10, IV

Tekoči račun Narodne banke, Ljubljana, številka 604-9331-18

Glasilo izhaja 10-krat v letu Letna naročnina din 300.—

Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE
ORGANE MENSUEL DE LA FÉDÉRATION PHILATÉLIQUE DE SLOVÉNIE

LETNIK IV.

MAREC 1952

ŠTEV. 3

I. JUGOSLOVANSKA FILATELISTIČNA RAZSTAVA V BEOGRADU OD 14. DO 21. SEPTEMBRA 1952

Savez filatelista Jugoslavije v Beogradu bo priredil jeseni svojo prvo veliko fil. razstavo. Na njej bomo razstavili naše najlepše zbirke in pokazali vsem, tudi tujim gostom, ki si bodo razstavo ogledali, da je filatelija v socialistični Jugoslaviji dosegla velik razmah. S to razstavo moramo dokazati, da živji v naših vrstah prava filatelija, čeprav se zaradi emisijske politike naše poštne uprave že tu in tam pojavlja malodušje. Pokazali bomo, da imamo zbirke, ki jih brez sramu lahko povsod razstavimo. Gotovo ne bo ta razstava triumf redkosti in bogatije, mora pa biti dokaz ljubezni in pravilnega pojmovanja našega lepega razvedrila. Zato naj ne bo nikogar med nami, ki bi iz teh ali onih razlogov skrival svoje zbirke. Uspeh razstave bo močno orožje, ki se ga bomo s pridom posluževali, ko bomo v bodoče skušali uveljavljati naše upravičene zahteve. Menimo, da bi si moral vsak naš član šteti v čast, da razstavlja svoje zbirke na taki razstavi. Prvič po vojni bodo razstavljali na tej razstavi razstavljalci zbirke pod svojim imenom, svoje zbirke pa seveda razstavijo ne le posamezni filatelisti, temveč tudi društva in podružnice. Vsakdo, ki bo razstavljal, bo dobil posebno spomenico, pripravljene pa so tudi številne nagrade v obliki pohval, bronastih, srebrnih, pozlačenih in zlatih plaket. Upravni odbor FZS je za člane FZS, ki bodo razstavljali, odredil še posebej tri plakete za najbolj ocenjene zbirke, nadalje tri plakete za tri najbolj ocenjene zbirke naše mladine. Vrh tega bodo razdeljene še tri plakete tistim društvom, ki bodo pripomogla k uspehu razstave in ki se bodo najbolj izkazala pri pridobivanju članstva za razstavljanje.

Na razstavi bodo zbirke razvrščene v več skupin. Poleg častne skupine, v kateri bo razstavljala Glavna poštna uprava (skušali bomo pridobiti za sodelovanje tudi švicarsko tvrdo Courvoisier, ki naj bi prikazala tisk naše šahovske serije), bodo zbirke članov razdeljene v naslednje skupine: študijske zbirke, zbirke stare Srbije in Crne gore, zbirke Bosne in Hercegovine, Avstrije in Madžarske do 1918, zbirke bivše Jugoslavije, zbirke okupacijskih znamk našega ozemlja, zbirke partizanskih pošt, zbirke FLRJ, zbirke evropskih in prekomorskih držav, zbirke letalskih znamk, zbirke, sestavljene po raznih vidikih (tematske zbirke, zbirke lokalnih, telegrafskih in železniških znamk, zbirke načrtov, esejev, poizkusnih tiskov, zbirke falzifikatov), zgodovinske zbirke poštних predmetov in zgodovine izdelave znamk, mladinske zbirke (mlajših od 18 let), filatelistična literatura in filatelistični pribor. Te skupine bodo razdeljene še na podskupine kakor: specialne zbirke, generalne zbirke, predfilatelistična pisma, celine itd.

Pri Savezu filatelista Jugoslavije so že ustanovili razstavní odbor, ki bo pripravil razstavo, pa tudi delovni odbor, ki bo opravil vsa potrebna dela. Ta dva odbora sta si zastavila veliko nalogo. Razen razstave, ki bo že sama terjala mnogo truda, bodo v dneh razstave in občnega zбора SFJ organizirali vrsto prireditev za začetek novega društvenega življenja, ki je v naših filatelističnih organizacijah, odkar so te postale razpečevalke ključnih znamk, skoraj čisto zamrlo. Tako bodo organizirali več predavanj o filateliji in javnih diskusijskih filatelističnih sestankov, vrteli bodo filme o izdelavi znamke, pripravili veliko filatelistično veselico in izlet v beograjsko okolico, izvedli loterijo, več tombol in drugo.

Kakor vidimo, velik načrt, ki bo uspel le, če bomo prav vsi sodelovali. Zato pa bo tudi uspeh v ponos ne le ožjim sodelavcem, temveč vsem organiziranim filatelistom.

Dr. Franc Marušič

ZNAMKE POD DROBNOGLEDOM

(1. nadaljevanje in konec)

Tudi z zgodovino prihajajo tvorci znamk včasih navzkriž.

Res je, da si danes mornarja težko predstavljamo brez daljnogleda. Tako je mislil tudi slikar znamk za angleško kotonijo St. Kitts-Nevis v letu 1903, ko je na znamkah upodabljal najslavnejšega mornarja vseh časov Kristofa Kolumba. Pri tem pa je pozabil, da je Kolumb odkril Ameriko leta 1492, Galileo pa daljnogled leta 1609.

Slika Kolumbovega ladjevja na znamki za 4 cente spominske izdaje Združenih držav Amerike iz leta 1893 je tudi že bila predmet kritike. Na sliki je namreč poleg dveh karavel, upodobljena tretja ladja z latinskimi jadri.

Zemljepisne netočnosti so na znamkah pogoste. V nekaterih primerih so spravile izdajatelje celo v neprijetne diplomatske spore.

Tako sta n. pr. zemljevid Srednje Amerike na znamki za 20 centov, izdaje leta 1920 republike Haiti na-

risana otoka Haiti in Kuba pretirano velika v primerjavi z ameriško celino.

Zoper znamko za en peso argentinske izdaje leta 1936, ki ima zemljevid Južne Amerike, so protestirale vse sosednje države, predvsem Čile, ki ga je zemljevid še bolj stisnil, kakor je že, ter Anglija, ki ji je zemljevid pobral Falklandsko otočje. Argentina je leto kasneje izdala to znamko na novo, brez meja ostalih južnoameriških držav, popravila svoje meje nasproti republiki Čile, ni pa ugodila Angliji. Ta znamka je lani doživela svojo tretjo izdajo, ki kaže argentinska poželenja po delu Antarktiki. Morda bo tudi ta še vzbudila kaj hrupa.

Leta 1915 je Bolgarija po prvih bojnih uspehih dala pripraviti v Nemčiji serijo znamk, v katerih uveljavlja svoje namišljene pravice do Makedonije in Dobrudže. Zaradi vojnih dogodkov so to serijo izdali komaj leta 1921, ko so bile meje po Neuillski pogodbi že določene. Znamke so naravno razburile sosede, zato so jih morali brž umakniti iz prometa.

Protest republike Haiti je izzvala serija znamk iz leta 1900 Dominikanske republike, ki predstavlja zemljevid z netočno vrisano mejo s Haitijem. Ta serija, ki je bila iz na-

vedenega razloga že po kratkem času izven prometa, nudi filatelistu še drugo zanimivost: neskladnost med številko in besedo, ki označujeta vrednost.

Zamislimo se v neprijetni položaj poštnege nameščenca, ki mu je znamka v vseh štirih vogalih kazala številko 50, besedilo je pa govorilo »cinco centavos«, to je pet centov.

Se en tak primer imamo. Znamka nemške državnice Lübeck iz leta 1859 za 2 šilinga ima napis »Zwei ein halb Schilling«, kar pomeni dva in pol šilinga. K sreči je številka »2« narisana štirikrat, to je v vsakem vogalu po enkrat, sicer bi se poštar res težko odločil.

H koncu omenimo še dva zanimiva propusta. Prvi je splošno znana zgodba o znamkah angleške kolonije Mauritius iz leta 1847. Gra-ver v Port Louisu, ki je prejel od poštnege ravnatelja naročilo, da izdela kliše, si je sicer zapomnil, da mora vrezati kraljico Viktorijo,

pozabil je pa besedilo. Odpravil se je zato na poštni urad, da povpraša še enkrat; pri tem zagleda nad vrati pošte napis »Post Office«. Aha, si misli, ta bo pravi in gre na delo. Tako se je rodil predmet najbolj vročih hrepenenj filatelistov vseh dežel in časov. Dve vrednosti sta: 1 penny (oranžna) in 2 pennyja (modra), ki imata zmotni napis »Post office« namesto naročenega »Post paid« (= poštnina plačana). Danes je znanih vsega 25 komadov teh znamk; njih cena je naravnost bajna in utegne biti kakih 7 do 8 milijonov dinarjev, za eno seveda.

Še zanimivejša je zgodba o gospodu O. Connellu, poštnege ravnatelju v New-Brunswicku, takrat angleški koloniji; sedaj provinci Kanadskega dominijona. Ko je leta 1860 prejel iz Londona naročilo, naj da izdelati novo serijo znamk, je dal upodobiti na vrednosti 5 centov namesto kraljice Viktorije — samega sebe. Znamka je bila nekaj dni potem,

ko je izšla, umaknjena iz prometa in z njo naš vrli poštni ravnatelj O. Connell.

In slednjič: Španija se je oddolžila svojemu slavnemu slikarju Franciscu Goyi (1746 — 1828) ob stoletnici njegove smrti z izdajo serije znamk. Višje vrednote te serije upodabljajo Goyevo sliko »Maja«, na kateri nam slikar predstavlja svojo prijateljico vojvodinjo D'Alba popolnoma golo. Znamka je vzbudila hrupne proteste vsega filistrskega in puritanskega sveta. V sami Španiji so posamezni moralistični poštni direktorji skušali omiliti »pohujša-

nje« s tem, da so dali svojim poštnim uradom nalog, naj na znamko poleg žiga pritisnejo v črnilu namočen zamašek, ki naj opravi vlogo — figovega peresa.

Ogledali smo si nekaj najbolj zanimivosti, ki nam jih odkrivajo znamke pri podrobnem proučevanju, a tudi to samo v evropsko pisanih besedilih. Koliko napak in zanimivosti mora biti skritih šele v besedilih izvenevropskih jezikov na znamkah, ki so jih po večini tiskali v Evropi ljudje, ki teh jezikov in pisav sploh niso poznali, si lahko mislimo.

PARTIZANSKA POŠTA V SLOVENIJI

Ceprav je preteklo že precej časa, kar so se vrnili partizani iz naših gozdov in gorā, ni še nihče natančneje obdelal dokumentov iz te dobe, ki zanimajo tudi filatelista. Nasprotno, večina tega gradiva se je porazgubila in najbrž tudi propadla, tako da natančnega pregleda bržčas nikoli ne bomo imeli.

Kaj prištevamo k partizanski pošti na slovenskem ozemlju? Kolikor vem, niso pri nas na osvobojenem ozemlju obratovale pošte, tako da ni bilo poštnega prometa. Žigov, znamk in drugega iz poštnega prometa torej ni. Vesti in gradivo za partizanske enote in ustanove so prenašali kurirji. Kurirska služba je bila organizirana že zelo zgodaj; tako imamo na pr. na Gorenjskem že junija 1943. leta redne kurirske zveze (tudi za prenose pošte s Primorskega). Po vsem našem ozemlju je bila široka mreža kurirskih postaj (karavel, tudi relejna stanica — RS — ali točka veze — TV — imenovanih), ki so bile med seboj zvezane z rednimi kurirskimi linijami. Kurirji so prenašali tudi pisma, ki so po svoji poti dobivala najrazličnejše oznake (o tem podrobneje spodaj). Zaenkrat nam ni znan noben drug način prenosa pošte za partizanske edinice in ustanove, ni pa izključeno, da bo še kaj novega odkrito ali objavljeno.

Kdaj so v NOB na slovenskem ozemlju pošto prvič tako označevali, da so te oznake zanimive tudi za filateliste, ne vem. Kot zadnji datum partizanske pošte bomo vsekakor postavili v Sloveniji dan osvoboditve 9. maj 1945. Po tem dnevu partizanske pošte ni več, saj je bila takrat oziroma dan kasneje osvobodjena vsa Slovenija. Zato se mi ne zdi pravilno, da Branislav Novaković v št. 8 III. letnika »Filateliste« na str. 265 našteva pod partizansko pošto tudi žige in razvrednotenja znamk z rokopisom na najrazličnejših slovenskih poštah (Brunsice, Golnik, Guštanj, Dobrovnik, Litija, Mojstrana, Ptujška Gora,

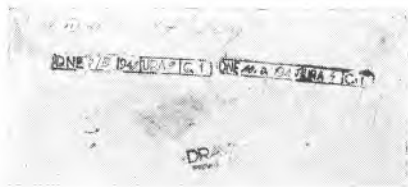
Radovljica, Trzič, Turnišče, St. Vid) iz dobe junij—avgust 1945. Tu o partizanski pošti ne more in ne sme biti govora. Če imamo prave partizanske pošte malo, ne smemo tega področja na tak način širiti in napihovati.

V Muzeju NOB v Ljubljani hranijo tudi odtise cenzurnih žigov (CENZURIRANO, CENZURIRANO OZNA in podobno). Ker ne vemo, katere od teh so tudi na pismih uporabljali, jih tukaj samo kratko omenim, natančneje pa bi jih obdelali šele takrat, ko jih bomo našli tudi na pismih.

O partizanski pošti v Sloveniji je bilo doslej le malo objavljenega. Dr. Marušič je v zagrebški »Filateliji« (let. X. šte. 12 str. 317) objavil nekaj žigov relejnih postaj na Primorskem, Branislav Novaković pa je v beograjski reviji »Filateliste« (let. III. št. 8., str. 265) ponovno objavil dr. Marušičeve podatke in jih »razširil« z opisom nekaterih žigov, ki jih je našel v naši reviji med »Poštnimi žigi na Slovenskem«.

Sedaj si pa oglejmo to, kar vemo o kurirski pošti.

Kurirske postaje so bile označene s številkami in črkami. Ozemeljsko so bile razdeljene v štiri skupine: v Gorenjsko (postaje te skupine so bile označene s črko G), v Primorsko (P), v Stajersko (S) in v Koroško (K) skupino. Da bi sovražnik ne mogel prodreti v tajnost organizacije, niso bile postaje oštevilčene po vrstnem redu, tako da so bile n. pr. blizu skupaj postaje G 1, G 20 in G 12.

Partizansko pismo z žigoma postaje G 1 in G 11, nad njima oznaka postaje G 20 v rokopisu. Spodaj žig edinice Drava.

Gorenjske postaje

V zbirki odtisov žigov v Muzeju NOB v Ljubljani hranijo odtise žigov vseh gorenjskih kurirskih postaj (preko 30). Žigi so pravokotne oblike, dolgi približno 6,4 cm, visoki okrog 0,6 cm. Z dvema navpičnima črtama so razdeljeni v tri manjše pravokotnike (prva navpična črta je oddaljena od levega roba 3,5 cm, druga pa 5,2 centimetra). V prvem delu žiga je prostor za datum »DNE 194«, v drugem za čas »URA«, v tretjem pa je oznaka postaje n. pr. »G 11«

(Glej sliko 1). Na listu, na katerem so ti žigi odtisnjeni, je datum 22. XII. 1944. Verjetno so bili tega dne žigi dogotovljeni. Na pismih sem doslej našel žige kurirskih postaj G 1, 3 in 11. Na naši sliki vidimo list z žigoma postaj G 1 in 11, kurir postaje G 20 pa je le-to označil brez žiga s pisavo. Značilno je, da imamo iz dobe, ko so postaje G 1, 3 in 11 uporabljale žige, tudi pisma, na katerih so se kurirji teh postaj samo podpisali in tako označili postajo.

(dalje)

Inž. Zvonimir Milhofer

RAZVREDNOTENJE VNAPREJ V USA

Kratice pomenijo:

ZDA = Združene države Amerike
RN = razvrednotenje vnaprej (Vorauswertung)

rn = razvrednoten vnaprej (vorauswertet)

Za oba izraza pod RN in rn uporabljajo Amerikanci angleško besedo »PRECANCEL«.

Z velikimi črkami pisane besede so angleške.

U v o d

Dne 1. decembra 1950 sta objavila dr. inž. R. Gagarin iz Kilchberga in Hans G. Moxter iz Frankfurta na Meni izčrpno razpravo o RN v ZDA. Njuna izvajanja bom skušal podati v skrajšani obliki z željo, da bi se naši zbiralci seznanili s to zanimivo, nešpekulativno in upoštevanja vredno panogo filatelije.

Za RN poštno vrednote smatramo takšne vrednote, ki so bile razvrednotene še pred uporabo, to je pred dostavo na pošto. Znamke rn (razvrednotene vnaprej) pretiskujejo v celih polah ali delno in s tem jih razvrednotijo. Sele nato lepijo te znamke na pisemske pošiljke. Znamke rn bomo prepoznali od drugih po tem, da poštni žig ne sega čez znamko, medtem ko gre poštni žig pri navadnem razvrednotenju prek roba znamke na podlago, na kateri je znamka nalepljena.

Pri nas in v Nemčiji RN ni dovoljeno. Poslužujejo pa se tega načina v Avstriji, Belgiji, Franciji: z Alžiro, Hamburgu, Hanovru, Kanadi, Luksemburgu, na Madžarskem in Nizozemskem, v Monaku, Tunisu in v ZDA s Kanalsko cono.

V naslednjem bomo govorili samo o RN v ZDA. V tej državi so najprej začeli uvajati RN in ga imenujejo PRECANCELS. V ZDA se je RN tudi najbolj razširilo. Namen RN je prihraniti čas in trud ter pospešiti odpravo pošiljk. Znamke rn uporabljajo predvsem za množične pošiljke (tiskovine, pakete in druge vrste pošiljk). Te znamke nalepijo na pošiljke, ki so že zložene po namembnih postajah ter nakladajo pošiljke naravnost v poštni voz. Tako ni treba zamudnega žigosanja pošiljk.

V majhnih in najmanjših mestih in vaseh uporabljajo RN za časa božičnih in novoletnih praznikov, ker je čestitanje v ZDA takorekoč obvezno. Zato se nakopiči pred temi dnevi toliko dopisov, da manjši poštni uradi, (ki imajo po navadi le enega uslužbenca) ne bi zmogli večje odprave. Zato izdajajo tudi majhni poštni uradi ob takih dnevih znamke rn.

V ZDA razširjene trgovine, ki razpošiljajo naročeno blago tudi s pošto (MAIL ORDER HOUSE, Ver-

sandwarenhäuser) in imajo pogosto svoj lastni poštni urad, imajo pravico, da za naplačilo poslane znamke razvrednotijo vnaprej z lastnim žigom in jih uporabljajo.

Tvrde in poštni uradi, ki bi radi uporabljali RN, morajo imeti posebno dovoljenje (PERMIT). Zloraba, to je ponovna uporaba RN znamk se primeri zelo redko. Znamke RN se lahko uporabijo samo v mestu, katerega ime povzamejo. Zato bi težko našli koncesioniranega potrošnika, ki bi bil pripravljen ogoljufati pošto za poštino. O ukrepih zoper ponovno uporabo znamk RN bo še govora.

RN v ZDA je skoraj tako staro, kakor znamke ZDA same. Znane so predhodnice RN že na znamkah izdane 1847 in celo na nekdanjih zasebnih krajevnih znamkah (POSTMA-

STERS' PROVISIONAL STAMPS) Toda šele ob prehodu v sedanje stolpce se pričena po navedeni poštni uredbi urejena uporaba RN, ki venomer narašča.

RN v ZDA lahko delimo v 2 temeljito različni skupini:

a) v tiste, ki so tiskane v USA državni tiskarni (BUREAU OF ENGRAVING AND PRINTING) v Washingtonu D.C. sočasno s tiskom znamke same v rotacijskem globokem tisku, ter jih imenujejo kratko »biroji« (BUREAUS) in

b) v vse ostale, bodisi da so izdelane centralne ali lokalne poštne uprave ali koncesionarnih potrošnikov. Te imenujejo kratko »lokali« (LOCALS). Četudi so se biroji pojavili šele leta 1923, jih bomo zaradi njih službenega značaja najprej opisali. (Dalje.)

Ksenija Stebih

SVETOVNO SLOVSTVO NA ZNAMKAH

(2. nadaljevanje)

Doba izzvenee romantike (1830—1848) je videla najplodovitejše delo Viktorja Hugoja in Aleksandra Dumasa. Slednji je pisal zlasti za manj zahtevne bralce (Trije mušketirji, Grof Monte Christo in drugo). Ustanovitelj realističnega npravstvenega romana je

med temi leta 1930 »Contes d'Espagne et d'Italie« (»Pripovedke iz Spanije in Italije«). Glej znamko za 5+1 fr., Z. št. 895 iz leta 1951.

Med romantiko in realizmom stoji Henri Beyle, znan pod psevdonimom Stendhal (1783—1842) s svojimi deli:

bil Honoré de Balzac (1799—1850), največji in najplodovitejši pripovednik, avtor »Cloveške komedije«, »Očeta Goriot«, »Eugenije Grandet« itd. (Glej Z. št. 426, znamka za 90+10 c. iz leta 1939 in Z. št. 461, znamka za 1 fr. + 10 c. iz leta 1940.) Mojsrške povesti je ustvaril Alfred de Musset (1810—1857),

»Le Rouge et le Noire« (»Črno in belo«), »La Chartreuse de Parme« (»Parska kartuzija«) itd. Glej znamko za 4 fr., Z. št. 550 iz leta 1942.

Začetki realizma (1848—1870) so dali leta 1862 Hugojev socialni roman »Les misérables« in gledališke komade Aleksandra Dumasa sina (1824—

1895). Glej znamki Haïtija za 10 in 25 c, Yvert št. 274 in 275.

Romantik in parnasovec obenem je **Charles Baudelaire** (1821—1867), ki je dal s svojo zbirko »Les fleurs du mal« (»Cvetje zla«) leta 1857 francoski literiki novo spodbudo. V pretehtani jezikovni in ritmični obdelavi je vnesel vanjo pretresljiv izraz zmedene poltenosti živčnega umetnika.

Doba realizma, naturalizma, simbolizma, novoklasicizma (1879—1914) si je prizadevala, da natanko zajame in opiše z dokumentarno točnostjo trpljenje, usodo, napake in zločine človeka v družini in družbi. Zolajev naturalizem je omilil na svoj lahki in vedri način **Alphonse Daudet** (1840—1897) s svojimi deli: *Lettres de mon moulin* (Pisma iz mojega mlina), *Tartarin. Les Rois en exil* (Kralji v izgnanstvu), *Fromont jeune et Risler aîné*. Glej znamko za 2 fr. modra, Z. št. 305-1936.

K simbolistom sodi **Paul Verlaine** (1844—1896), ki je z iskreno protinavnostjo in enako iskrenostjo prisluhnil ljudskim zvokom, med drugimi z zbirko »Romances« v letu 1874. Glej znamko za 12 fr. 1951. — Neposredni predniki simbolistov so bili »Poètes maudits«, med njimi genialni **Jean Arthur Rimbaud** (1854—1891), žrtev tragičnega prijateljstva z Verlaineom. Znani sta zlasti Rimbaudovi deli »Les illuminations« (1873) in

»Bateau ivre« (1884). Glej znamko za 15 fr. 1951, Z. št. 914.

Proti naturalizmu se je postavil zavesten odpor simbolistov. Mednje sodi **Anatole France** (1844—1924) s prvim imenom Thibaud, mojster francoske pripovedne umetnosti, očarljiv v svoji mešanici fine skepse, umetniške ironije in površne razbrzdanosti. Njegova glavna dela so: *Le crime* (Krivda) de Sylvestre Bonnard, *Le livre de mon ami* (Pismo mojega prijatelja), *Thaïs*, *La rotisserie de la reine Pédauque* (Kuhinja pri Gosji nožici), *L'île des Pingouins* (Pingvinski otok), *Crainquebille* in druga. Glej Anatolovi znamki: 1936 za 30 + 10 c zelena, Z. št. 326 in 1938 za 30 + 10 c rjava, Z. št. 361.

V isto področje občutja sodi tudi **Pierre Loti**, s prvim imenom Julien Viaud (1850—1923). Ljubiteljstvo gaje gnalo v eksotične dežele. Pripoveduje kot s civilizacijo preobremenjeni Evropejec nasproti prvotni prirodnosti. Za njegovo najuspešnejše delo imajo bretonski roman »Les pêcheurs d'Islande« (»Islandski ribiči«). Glej njegove znamke za 50 + 20 c, Z. št. 345 iz leta 1937.

Tako smo ob vodstvu filatelije dospeli do francoske sodobne književnosti, ki pa še ne more dati snovi za znamke, ker so njeni predstavniki še med živimi. (Dalje)

Ivan Pirnat, Črnomelj

KAKO SI SAM NAREDIM ALBUM

(1. nadaljevanje)

Utrditi moramo hrbet albuma. Položimo ga med 2 deski in ga dobro obtežimo (glej sliko 10). Mizarski klej smo

Slika št. 8

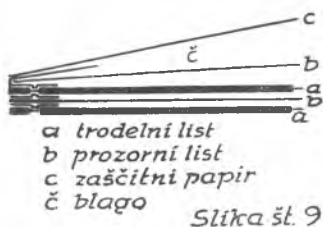
namakali 48 ur v mrzli vodi, nato vodo odlili in posodo postavili na ne prevroč štedilnik. Odrežemo 24 cm dolg kos bla-

ga, širok petkrat toliko kolikor je album debel. Med deskami obteženi album namažemo po hrbtu s klejem in pritisnemo blago na sredo hrbtna.

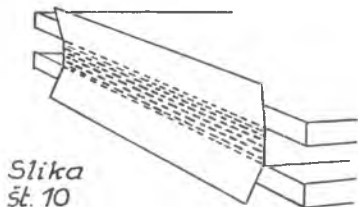
Na zaščitni papir nalepimo blago, ki gleda čez hrbet, ga posušimo in album je pripravljen, da ga knjigovez obreže s strojem. V ta namen smo s svinčnikom zaznamovali s kratko črtico, kje naj bo album obrezan zgoraj, spredaj in spodaj.

Platnice: Kupimo lepenko debeline dveh revij »Nova filatelija«, ali pa po-

rabimo lepenko od starih knjig. Na sliki 11 vidimo, kako naj bo prirezana: zgoraj in spodaj naj bo lepenka za dva do tri mm večja od albuma, spredaj

5 mm, na hrbtu pa za 4 mm ožja od albuma. Za hrbet pri platnici potrebujemo še karton, ki je malo tanjši od debeline revije. Odrežemo ga po dolžini, in sicer: visok kakor platnice, širok pa kakor debelina albumovega hrbta in še 8 mm več.

Platno: Če bomo imeli knjigoveško platno, bomo rabili mizarški klej. Če pa imamo blago, ki bi naj bilo 3—4× debelejšo od blaga za letne srajce, bomo uporabljali škrobovo lepilo.

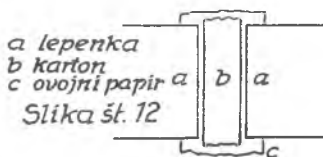
Odrežemo 25 cm dolg in 9 cm širok kos ovojnega papirja. Ta ovojni papir dobro namažemo s škrobovim lepilom in ga položimo na mizo z lepilom navzgor. Položimo v sredo kartonski hrbet in 4—5 milimetrov od hrbta obe lepenki za platnico. Vse to obtežimo. Ko smo ugotovili, da je lepilo prijelo, lahko nadaljujemo. Zgoraj in spodaj odrežemo s škarjami ovojni papir, ki gleda preko lepenke. Slika števil. 12 prikazuje, kako pritisnemo dobro nalepljeno blago na drugo stran platnic.

Blago se mora dobro prijeti tudi na obeh mestih pod črko b). Pod obtežbo naj se platnica posuši, nakar namažemo še blago, ki je označeno pod črko c). Zopet temeljito posušimo.

Sedaj že lahko platnico preizkušamo, kako se prilega k albumu. Tukaj se po navadi pokažejo napake obreza-

vanja albuma, ker ni obrezan v obliki natančnega pravokotnika. Zato je najbolje, da lepenko prirežemo na ta način, da jo položimo na album in

zaznamujemo s celo črto, kje jo bomo obrezali do ustrezne oblike, kakor je prikazano na sliki 11. Večkrat se nam bo primerilo, da bo platnica spredaj preširoka ali preozka. Torej bo bolje, da jo najprej preširoko obrežemo in kasneje po potrebi obrežemo. Da dobimo na platnicah ogle, si ogledamo faze dela na sliki št. 13.: a = na zakroženi ogel na lepenki prilepimo blago, b = zapognemo najprej ožji, nato pa širši del blaga in c = s konico škarij zvlečemo blago kakor kaže slika in potolčemo s kladivom. Slika števil. 14 nam je pokazala, kako prirežemo in nalepimo zunanji papir na platnici. Platnica je gotova. (Dalje)

NAŠE NOVE ZNAMKE

NOVE FRANKOVNE, LETALSKE IN PORTOVNE ZNAMKE

Do 10. marca so na filatelističnem okencu pošte Ljubljana 1 prodajali sledeče novoizšle vrednote:

frankovne: din 1.— siva,
din 5.— oranžna.

Ti znamki se razen v barvi prav nič ne razlikujeta od istih vrednot prve izdaje;

letalska znamka: din 500.— modro-vijoličasta.

Znamka je prav taka kakor 100-dinarska znamka prve letalske serije, le oznaka vrednosti je ustrezno predru-gačena. Na novi izdaji letalskih znamk prvič opazimo, da ni pri oznaki vrednosti navadne kratice »din« (tudi pri 100- in 200-dinarskih), kar filatelisti z veseljem pozdravljamo, saj vemo, da obilen napis znamki ni v okras. Veseli nas tudi (čeprav je veselje močno skaljeno zaradi luknje, ki jo naredi nakup te znamke v žepu), da znamko dobimo v prosti prodaji v taki količini, kolikor je le zmoremo nakupiti;

portovna: din 10.— svetlordeča.

Znamka je prav taka kakor 10-dinarska v prvi portovni seriji s plamenicami, le da je barva izpremenjena.

Kakor javlja odločba Glavne direktcije pošt št. 2333-52 z dne 13. februarja 1952, bodo serijo druge naklade rednih frankovnih znamk z motivi iz gospodarstva razširili še z dvema vrednotama: 2 din (žetev) v rožnatokarminski barvi in 8 din (rudarstvo) v ultramarinkosivi barvi.

ZAPOZNELE PTICE

Dne 4. februarja 1952 so izšle v Koprju tri spominke letalske znamke za 75-letnico Mednarodne poštne zveze — UPU. Ta obletnica pa je bila, kakor vemo, že jeseni 1949.

Serija obsega tri vrednote, na katerih vidimo motive iz krajev cone B tržaškega ozemlja:

din 5.— rumenorjava — Koper;
din 15.— modra — Piran;
din 25.— zelena — Portorož.

Znamki za din 5 in 25 sta ležeci (veliki 35x30 mm, sliki 30x25 mm), ona za din 15 pa je pokončna (velikost znamke 30x35 mm oz. slike 25x30 mm). Na znamki za din 5 je v levem zgornjem kotu oznaka vrednosti »5 din«, v desnem pa napis »Zračna pošta«. Levo spodaj je označba ozemlja »STT VUJA«, desno pa namen izdaje »UPU 1874—1949« v treh vrsticah. Na 15-dinarski znamki je napis »UPU 1874—1949« levo zgoraj, desno ob njem »Posta aerea«, levo spodaj »STT VUJA« in desno spodaj »Din 15«. Na zadnji vrednoti je na zgornjem robu desno napis »Avionska pošta«, levo pa »UPU 1874—1949«, na spodnjem desno »25 din«, levo »STT VUJA«. Na vseh treh znamkah seveda ne manjka tudi letalo.

Osnutke je napravil Aleksander Jovanovič iz Beograda, v bakrotisku jih je tiskala tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani, zobčali in gumirali so jih v Zavodu za izradnjo novčanic v Beogradu. Papir je običajen bel, lepilo brezbarvno. Pola obsega pri ležočih vrednotah 10x5 — 50 znamk, pri pokončnih pa 5x10 — 50 znamk. Zobčanje je črtno 12 in pol.

Naklada znamk nam natančno še ni znana, suče se pa okrog 20.000; najmanj je bajne vrednote za din 15. Ve-

čina naklade je bila prodana v tujino, koprski filatelisti so dobili po eno serijo, jugoslovanski nič.

Znamke niso ravno najbolje uspele. Najlepša je še 5-dinarska, najmanj nas pa zadovoljuje znamka za din 25. Vendar ni pri tej seriji izdelava tisto, s čimer zbiralci nismo zadovoljni. Zakaj so te znamke sploh izšle? Čudimo se, da je Vojna uprava »posekal« vse San Marine, Monace in podobne države, ki so znane po svoji zopni emisijski politiki. Zakaj je bila potrebna ta serija, ko je bila proslava 75-letnice UPU že pred dobrima dvema letoma in sta na tem ozemlju za to priliko že takrat izšli dve znamki. Ali ne bi bilo pametneje, če bi na teh znamkah odpadel napis »UPU« in bi bile to navadne letalske znamke. Da prikažemo naše kraje v coni B na znamkah, je

bil res že skrajni čas, vendar ne na tak način. Ob tej seriji se postavlja pred nas vprašanje koprskih znamk sploh. V času, odkar izhajajo znamke za VUJO, je bila lepa priložnost, prikazati na znamkah značilnost teh krajev. Če pa listamo po albumu, vidimo, da to zdaleč ni bilo doseženo. Ne vemo, čemu so predrugačili načrt izdaj za leto 1951, ko so sprva mislili izdati frankovno in letalsko serijo s pokrajinskimi motivi in narodnimi nošami. Saj so bile priprave za obe izdaji že tako daleč, da je tov. Božidar Jakac že na terenu iskal motive za te znamke. Razen znamk, ki so že izšle, bo v kratkem izšla frankovna serija s športnimi motivi. Mar je res šport za to deželo tako važen, da mora na znamke, še preden smo na njih prikazali vse to, kar dela to deželo našo?

ANALOGIČNE RAZGLEDNICE FLRJ

(Carte maximum — Maximaphilie)

Novejša doba, moda in preusmeritev na področja (tematske zbirke) je dala pobudo zbiralcem, da so pričeli zbirati tako imenovane »Carte maximum« — maksimum karte. »Maksimafilija« pravijo temu področju zbiranja razglednic. Mi pravimo temu **analogične razglednice**, ker mora biti slika ob strani same razglednice enaka (analogna) znamki, ali vsaj precej podobna. Po navadi imajo znamke na teh razglednicah priložnostni žig.

Zbiranje analogičnih razglednic zjema čedalje več pristašev. Dosti propagande je poleg drugih vnesel Poljak Haydzicki; sestavil je posebna pravila (Les Thèses analogophiles), ki naj usmerijo »Analogofilijo«, kakor je poimenoval imenovani to zvrst zbiranja.

Tudi pri nas imamo že nekaj takih razglednic. Objavljamo jih zaradi smotrnega zbiranja po vrstnem redu od osvoboditve dalje. Popis bomo izpopolnjevali tudi v bodoče. Če smo kaj spregledali, naj nam zbiralci sporoče, da bo naš popis popolnejši.

Popis

1. 8. 12. 1946: Slovanski kongres v Beogradu, razglednica in znamka za din 5.—
2. 8. 6. 1947: Petar Petrovič Njegoš, razglednica in znamka za din 2.50.
3. 4. 15. 6. 1947: Zlet fizikulturnikov, Beograd, znamki za din 2.50 in din 4.— na razglednicah.
5. 29. 7. 1947: Lovrenc Košir — Dan znamke prvič v Ljubljani — razglednica s Koširjevo znamko.

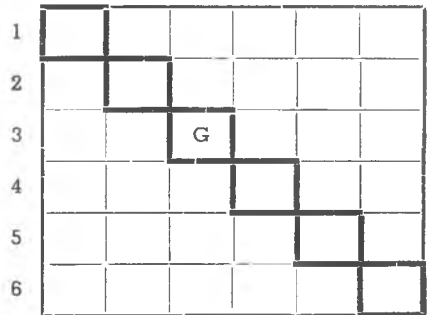

6. 22. 9. 1947: Svetozar Marković, razglednica in ustrezna znamka.
- 7—9. 28. 7. 1948: 80 let Akademije v Zagrebu: 3 razglednice in znamke s slikami Josipa Juraja Strossmayerja, dr. Franje Račkega in Djura Daničića. Naklada FSH 1000 kompletov.
10. 21.—23. 8. 1948: Lovrenc Košir, v drugič Dan znamke, slika rojstne hiše v Spod. Luži.
- 11—17. 29. XI. 1948: Dan Republike, 5. obletnica AVNOJ. Sedem razglednic z grbi LR Srbije, Hrvatske, Slovenije, BiH, Makedonije, Crne gore in zvezni grb. Velikost razglednic 85×135 milimetrov, naklada 2700 kompletov.
18. 1. 5. 1952. Prvi maj. Razglednica s sliko in znamko maršala Tita.
- 19—23. 20. 8. 1950: Sahovska olimpiada v Dubrovniku. Serija 5 razglednic.
24. 27. 3. 1951: Obletnica ljudske vstaje v Beogradu.
25. 16. 6. 1951: Razstava »Zefiz« v Zagrebu. Slika mostu v Mostarju in letalska znamka za din 6.— s posebnim žigom.
- 26—27. 27. 7. 1951: Obletnica hrvatske vstaje. Razglednici z znamkama za din 3.— in din 5.—.
28. 11. 10. 1951: Obletnica makedonske vstaje. Na razglednici in znamki za din 3.— je narodni heroj Mirče Acev (1913—1943).

Pripis: Razen navedenih so se pojavile še naslednje analogične razglednice, ki pa so jih dali na dan posamezniki: Ustava, I. letalska s sliko Beograda in Dubrovnika, Prešeren in Planinska za din 5.— s sliko Aljaževa doma.

P. A.

ČRKOVNICA (Nagradna)

V vodoravnih vrstah so besede, ki pomenijo:

1. grafična umetnina, vrednotnica,
2. angleški dominij,
3. pretisk na znamkah Italije (po letu 1945),
4. pošta (v španščini),
5. stara črnogorska denarna enota,
6. slaven pomorec.

Ob pravilni rešitvi dobiš v močnejše naznačeni diagonali ime enega izmed glavnih republiških mest FLRJ.

Za pravilne rešitve zemljepisnega rebusa in črkovnice bo prisodil žreb 5 nagrad v znamkah. Rešitve pošljite na dopisnici do vstetega 10. maja 1952 na naslov: Uredništvo »Nove Filatelije«, Ljubljana, poštni predal 281.

ZEMLJEPISNI REBUS

A

Katere črke vidiš zgoraj?
V tem rebusu se skriva filatelistom znana daljna dežela. Katera?

NOVE ZNAMKEV SVETU

Avstrija

4. Galerijo zaslužnih Avstrijcev na znamkah je februarja meseca obogatila znamka v priložnostno 150-letnice rojstva Karla viteza v. Ghega (1802—1860), ki je znamen kot graditelj železnice čez Semmering. Nominata 1 šilling, barva zelena.
5. Prav tako je februarja izšla znamka za 1,50 šilinga v modri barvi s sliko Jožefa Schrammla (1852—1895), ki ga vsi poznamo kot dunajskega ljudskega glasbenika.

6. Malo zapoznelo (ker se avstrijski filatelisti niso mogli sporazumeti glede delitve priložnostne) je v začetku marca izšla priložnostna znamka za »Dan znamke 1951«. Nominata 1,50 šilinga, priložnost 35 grošev, barva lilastorjavo. Na znamki vidimo Amorja, kako hiti s pošto torbo okrog vratu in pisma v roki preko zemeljske oble.

Belgija

2. Zvišanje pristojbin za pakete je terjalo dve novi paketni znamki: 17 fr temnorjavo in 20 fr rjavordečo. Na prvi je ista slika kakor Zumst, št. 966, na drugi pa št. 968.

Bolgarija

1. Za III. kongres sindikatov (Orps) 16. decembra 1951 sta izšli spominski znamki: 1 lev črnozelena (delavca, v ozadju Dimitrovgrad) in 4 leve temnorjavo (Dimitrov in Cervenkov).

2. Konec decembra 1951 je izšla serija, ki prikazuje odlikovanja dela: 1 lev karmín, 1 lev rjavordeča, 4 leve zelena, 4 leve temnomodrozelen, 9 levov vijoličasta in 9 levov temnomodra.

Českoslovaška

2. Dne 12. januarja je izšla serija ob stoletnici rojstva Ladislava Zapotočkega, voditelja čeških socialistov: 1,50 in 4 Kčs.
3. Dne 18. januarja so praznovali 40-letnico Slovanskega kongresa v Pragi: 1,50, 3 in 5 Kčs.
4. Dne 24. januarja je izšla v spomin pesnika Jana Kollárja spominska serija: 1,50 in 5 Kčs.

Italija

1. Skladatelja Vincenca Bellinija predstavlja znamka za 25 lir v sivi barvi (glej sliko na str. 12 št. 1 naše revije).

Madžarska

2. Nova portovna serija — številke: 4, 6, 8, 10, 14, 20, 30, 40, 50, 60 fil, 1,20 in dva forinta. Vse znamke so rjave barve.

Nemčija — Zahodni Berlin

2. K seriji z zvonom v novi izdelavi so izšle še vrednote 5 pf (črnosvinčena), 30 pf (temnomodra) in 40 pf (rjavkastordeča). Od prve izdaje se razen po izdelavi ločijo te znamke tudi po barvi. Neki hudo mušnež pa je pripomnil, da bi kazalo izdati še znamke, na katerih bi bil kem-belj v sredini.

Nizozemska

1. Zaradi izpremembe poštih pristojbin so morali izdati novo vrednoto s sliko kraljice Julijane: 75 c rožnatokarminska.

Pojlska

2. Za šestletko so decembra lani izšle še sledeče znamke: (4. XII.) 90 grošev rjavovijoličasta in 1,20 zlota temnomodra za dan rudarjev, (10. XII.) 30 gr zelena in 1,15 zlota vijoličasta za zidavi stanovanjskih poslopij in (15. XII.) 30 gr črna in 45 gr rdeča s sliko telefonistov.

Znamke za kongres poljskih filatelistov, ki smo jih objavili na str. 162 lanskega letnika »Nove Filatelije«, so izšle samo v bloku.

Portugal

2. Za otvoritev »Narodnega muzeja kočije« je izšla serija, ki prikazuje kočije iz dobe od XVI. do XIX. stoletja: 10 c lilasta, 20 c črnoolivna, 50 c modrozelen, 90 c zelena, 1 Esc. rdečeoranžna, 1,40 Esc. karmínskorjožna, 1,50 Esc. karmínskorjavo in 2,30 Esc. modra.

San Marino

2. Dne 28. januarja je izšla Kolumbova serija v kilometrski dolžini: frankovne znamke 1, 2, 3, 4, 5, 10, 15, 20, 25, 60, 80 in 200 lir ter letalska znamka za 200 lir. Tiskane so v dvobarvnem tisku.

Sovjetska Zveza

6. Vodne zgradbe: 20, 30, 40, 60 kop in 1 Rub.

7. 25-letnica hidrocentrale Volkovski: 40 kop in 1 Rub.

STO — Cona A

1. Italijanska znamka, posvečena skladataelju Belliniju, je izšla z navadnim pretiskom AMG FTT v eni vrsti. Prav tako so pretiskali tudi paketno znamko (Zumst, Italija No. 738).

Turčija

2. Od 1. do 22. decembra lani je bila v Ankari konferenca Združenih narodov za pomoč Sredozemlju. Za to priliko so izšle 4 znamke: 15 k zelena (150.000), 20 k vijoličastomodra (150.000), 30 k modra (120.000) in 60 k rdeča (80.000). Iste znamke so izšle tudi v nazobčanem bloku (25.000 naklade).

Vatikan

1. Ob 800-letnici cerkvenih zakonov, ki jih je zbral pater Gratianus (Concordia discordantium Canonum), sta izšli dve letalski znamki: 300 lir rjavordeča in 500 lir temnodra.

H U M O R

Vlomilec je vdrl v vilo, katere lastnik je bil odsoten. V železni blagajni je našel nakit in gospodarjevo zbirko znamk. Ker je sam zbiral znamke, se je tako zagledal v zbirko, da je preslišal gospodarja, ki se je vrnil in že stal za njegovim hrbtom. Ko se je gospodar prepričal, da mu vlomilec še ni ničesar izmaknil, se je z njim še nekaj časa pogovarjal o filateliji, nato pa ga je prijazno odslovil.

NAŠE NOVE CELINE

DOPISNICE Z NATISOM

Marec 1952: Redne dvodinarske dopisnice s propagandnim natisom na levi: Pod sličko Komunalne banke je besedilo »Vlečajte prihranke pri banki Komunal-

**Zbirajte
znamke!**
**Prejelite so
po osnutkih
priznanih
umetnikov**

**TELEGRAFSKE
ČESTITKE
SO
NAJSODOBNEJŠE
ZATO JE ZNIŽANA
TARIFA ZA ČESTITKE
IN SOŽALJA
NA DIN 40**

na banka (prej Mestna hranilnica) Ljubljana. Naklada 100.000 kosov, barva natisa rdečerjavo.

PISEMSKI OVITKI

Dne 24. 3. 1952 je prišlo v promet 5 ovitkov z vtisnjeno rdečo znamko za din 3.— s sličko maršala Titu z naslednjimi propagandnimi gesli:

1. Za propagando filatelije: pod sličko znamke povečalom in pinceto je napis »Zbirajte znamke! Izdelane so po osnutkih priznanih umetnikov«. Natis je v medlo vijoličasti barvi. Naklada 20.000 kosov.

2. »Znižali smo naročnino za avtomatski telefon na din 200.—! Pohitite s prošnjo za telefon!« Zelen natis. Naklada 20.000 kosov.

3. Pod sličko telefonskega aparata je napis »Telefon v vsako hišo! Inštalacijska taksa je znižana in plačate jo lahko v obrokih!« Rdeče-vijoličast natis. Naklada 20.000.

4. Pod sličko brzojavke je besedilo »Telegrafske čestitke so najšodobnejše. Zato je znižana tarifa za čestitke in sožalja na din 40.—«. Natis olivne barve. Naklada 20.000.

5. »Prej 70.— din, sedaj 30.— din. Znižali smo pristojbino za telefonske pogovore v pasu do 10 km«. Natis svetlomoder. Naklada 20.000.

Napise je napravil Pipan Franc, risbe pa Vrečko Herman. Natisnila Gorenjska tiskarna v Kranju.

STO LET KANADSKE ZNAMKE

Lani 23. aprila je minilo 100 let, odkar je izšla v Kanadi prva poštna znamka. To je bila znamenita znamka za 3 pence z bobrom, tako imenovana Beaverjeva znamka iz leta 1851. Ker je bober prva žival, ki je bila upodobljena na kanadski znamki, se s to znamko pričenja osnova za tematsko zbirko živali.

Bober je bil namenoma določen in prikazan na znamki. Ne samo zaradi tega, ker najdete to živalco po vsej Kanadi, marveč tudi zato, ker simbolizira gradbeno in lesno industrijo, krznarstvo, iznajdljivost in skromnost, kar je za Kanadčane značilno. Bober postaja vse bolj prisposoba, emblem tega ljudstva.

Ceprav je Anglija na svoji prvi znamki leta 1840 upodobila kraljico Viktorijo in so tudi druge države prve čase prikazovale vladarje, Kanada ni šla dosledno po tej poti. Osnutek za prve kanadske znamke je napravil Scot Sir Sandford Fleming (1827—1915). Zrisal je bobra na osnutkih vrednot za 3 pence in 1 shilling. Sprejet je bil samo prvi osnutek znamke za 3 pence, ki so jo natisnili v nakladi 3 mil. kosov v tiskarni Rawdon, Wright, Hartsch & Edson, New York.

Namesto znamke za 1 shilling je izšla znamka za 12 pence z glavo kraljice Viktorije. Izdelana je bila po podobi, ki jo je naredil Alfred Eduard. Znamka je prišla v promet 14. 6. 1851 v nakladi 1510 kosov. Dobro poučeni trdijo, da je danes ohranjenih samo še morda 85 teh znamk.

V prvo serijo sodi še znamka za 6 pence, ki je izšla 15. 5. 1851 v nakladi 350.478 kosov. Slika kaže princa Alberta, moža kraljice Viktorije, po osnutku Alfreda Jonesa.

V Torontu so priredili v čast stoletnice prve kanadske znamke od 21. do 29. 9. 1951 večjo mednarodno filatelistično razstavo. Največjo pozornost je vzbujalo 300 vitrin z znamkami Severne Amerike, zbirke motivov in letalskih znamk. Izšle so 4 priložnostne znamke, ki prikazujejo razvoj poštnega prometa v Kanadi po suhem, vodi in v zraku. V prometu so bili lepi ovitki prvega dne, pošta pa je uporabljala posebni žig. Na znamki za 15 centov je stara znamka za 3 pence z bobrom v novem okviru. Na najnižji vrednoti za 4 cente je zgoraj sodobna električna dieselova lokomotiva družbe Canadian National Railway, spodaj pa stara lokomotiva na parni pogon železnice Bytown in Prescott iz leta 1851.

Znamka za 5 centov kaže zgoraj moderni kanadski parnik »Prince George«, ki je bil zgrajen v Viktoriji, British Columbia, spodaj pa stari parnik »City of Toronto«, ki ga poganjata kolesi. Na znamki za 7 centov je poštna kočija za svojih dni. V ozadju je hotel Jordan York, kjer je zasedala ustavodajna skupščina leta 1814. Zgoraj pa je letalo sodobnega tipa »North Star«, ki ga uporablja družba »Trans-Canadian-Airlines« za prevoz pošte.

V francoskem Yvertovem katalogu za leto 1952 notirajo prve 3 nezobčane kanadske znamke iz leta 1851 takole:

1. 3 pence rdeča, nerabljena frankov 200.000.—, rabljena 20.000.—.
2. 6 pence vijol., nerabljena frankov 250.000.—, rabljena 45.000.—.
3. 12 pence črna, nerabljena frankov 1.250.000.—, rabljena 850.000.—.

NOVA GORICA

Dan 4. rednega zбора 4. februar 1952. Izvoljeni novi upravni odbor: predsednik dr. Franc Marušič, podpredsednik Ludvik Gabrjeličič, tajnik Ravnik Marko. Odborniki: Makuc Otokar, Bavčar Janko, inž. Šircelj Milivoj, Bavdaž Kristijan, Urbančič Bogomil, Marušič Branko (za mladino). Nadzorni odbor: Makuc Julij, prof. Stane Fabjan in Leskovec Anton. Razsodišče ni javljeno.

Po plodni diskusiji o poročilih in planu dela za 1. 1952 so bili sprejeti sklepi: 1. Obdržati in dvigniti privlačnost menjalnih sestankov. 2. Na vsakem mesečnem sestanku bo poučno predavanje. 3. Vsak član se mora udeležiti vsaj polovice sestankov. 4. Vsak je dolžan urediti svoje dvojnikne znamke in jih dati v kroženje na menjalnih sestankih. 5. Društvo priredi vsaj eno interno razstavo zbirke svojih članov kot pregled dela. 6. Društvo priredi vsaj eno javno razstavo. 7. Društvo priredi kulturno prireditve. 8. Člani bodo prispevali najmanj 2 daljša strokovna članka za svoje glasilo »Nova Filatelija«. 9. Objava društvene dejavnosti v dnevnem časopisu. 10. Redna nabava materiala in znamk za člane, ki so jih le-ti dolžni dvigniti najkasneje v 5 tednih. 11. Obisk sosednjega društva na menjalnem sestanku. 12. Člani bodo s prostovoljnimi delom pomagali političnim in kulturnim organizacijam pri njih delu (Planinsko društvo, SKUD Branik, OF itd.). 13. Sodelovanje na republiških oziroma zveznih filat. razstavah. 14. Vključitev neorganiziranih zbiralcev. 15. Posebna skrb za zdravo filat. vzgojo mladine. 16. Članarina bo pobrana do konca februarja 1952 vsaj za 1. polletje, drugo do konca junija 1952. 17. Ustanovi se komisijsko naročanje znamk pri »Jugofilateliji« preko društvenega gospodarja po članih, ki gredo v Ljubljano. 18. Postavitve objavne deske. 19. Obvezno naročilo glasila »Nova Filatelija«.

Sestanki so vsako po svoj nedeljo v mesecu v kulturnem domu v Solkanu.

(Op. uredništva: Filateliščno društvo Nova Gorica prednjači po svoji delavnosti, zdravem razvoju in pobudah pred drugimi našimi podružnicami, kar dokazuje smotno delo in gornji plan dela. Tu se zglede očituje pravilno delo upravnega odbora, ki se ne plaši težav in smelo stopa po zravi poti napredka.)

MARIBOR

Na zboru dne 12. februarja 1952 je bil po poročilih in razrešnici starega odbora izvoljen naslednji novi upravni odbor: predsednik Stranič Jože, podpredsednik Aleš Edvard, tajnik Vrtovec Vlado, blagajnik Stefanciosa Maks, gospodar Senekovič Valentin. Odborniki: Majer Ivan,

Miller Zmago, Ferenc Ferdo, dr. Brolih Mirko, Grobelšek Ferdo, Ferenc Stane. Nadzorni odbor: Cijan Jože, dr. Zemljic Zvonko, Prijatelj Milan. Razsodišče: dr. Kolarič Karl, Stukelj Leon, prof. Sedivj Jan.

Na dobro obiskanem zboru so člani ob navzočnosti delegata Zveze in urednika glasila razpravljali o problematiki in težavah. Po živahni diskusiji je bil sprejet tudi sklep, da se članstvo obvezno maroči (z izjemo mladincev in najozžjega sorodstva) na glasilo »Nova Filatelija« ter da bo prispevalo članke.

Redni sestanki so vsak torek ob 19.30 v hotelu »Novi svet«.

KRANJ

Na 3. rednem zboru dne 19. februarja 1952 so izvolili člani v novi upravni odbor naslednje tovariše: Kolar. Humer, Kumer, Velikanje Miloš, Praprotnik, Brezar, Rožar. Nadzorstvo: Marčan, Potušek, Mlakar. Razsodišče: Fajon, Tomažič, Pajcar.

Sklepi: Skrajni rok za dviganje znamk 6 tednov, prireditve razstave.

Sestanki društva so vsak torek v hotelu »Jelen« ob 19.

GORNJA RADGONA

Dan 2. rednega zboru 17. februar 1952. Novi odbor: predsednik Kavčič Josip, tajnik Pogačnik Vlado, blagajnik Horvat Ernest, gospodar Cividini Stane. Odborniki: Krznarič Slavko in Sušec Janko. Nadzorstvo: Kovačec Milan, Strajnsak Janko, Skrlec Jože. Razsodišče: Golar Manko, Arnuš Aleksander, Bitenc Mirko.

Sprejeti plan dela: prostovoljno delo z 200 urami, zagotovitev prostora za sestanke in seje, predavanje na Ljudski univerzi, izlet, krepitev pionirske sekcije (32 po številu) na gimnaziji ob podpori ravnatelja tov. Golarja.

KAMNIK

Dan 3. zboru 19. februar 1952. Novi odbor: predsednik Keržič Kazimir, tajnik Mrhar Franc, blagajnik in gospodar Pirc Ivan. Odborniki: Žibert Ivan, Koželj Aleš, Irt Gregor. Nadzorstvo: Vremšak Ciril, dr. Frantar Svetozar. Razsodišče ni javljeno.

Sestanki so vsak torek ob 18. uri v posebni sobi gostilne pri Gorenjcu na Šutni.

ZAGORJE

Dan zboru 21. februar 1952. Novi upravni odbor: Ajzencof Jože, Bryar Oton, Dobravc Leja, Požun Dini, Brglez Zinka, Zupan Roman (za mladino). Nadzorstvo: Drnovšek Viktor, Matko Anton. Razsodišče: Golob Franc in Bren Franc.

Sklepi: naroča se na glasilo »Nova Filatelija«, vzdrževanje krožkov, dvig članstva, nepravčasno dvignjena znamke zapadejo društvu, rok dviganja znamk en mesec po prvi delitvi, nabava albuma za društveno zbirko, lastni prostori.

Sestanki so vsak drugi ponedeljek v mesecu pri tov. Polcu Davorinu v Toplicah pri Zagorju.

NOVO MESTO

Dan zбора 24. II. 1952. Novi odbor: Inž. Barborič Karel, Lenček Ludvik, Golob Minko, Kastelic Viktor, Prešeren Panika, Valant in Lenassi Herman. Nadzorstvo: Kranjc Tončka in Malenšek Ivan. Razsodišče ni javljeno.

Sestanki so vsako prvo nedeljo v mesecu, na Glavnem trgu št. 3.

ŠKOFJA LOKA

Na zboru 20. I. 1952 je bil izvoljen dosedanji upravni odbor: predsednik Burdych Otokar, podpredsednik Veselinovič Vojislav, tajnik Svoboda Velimir, blagajnik Strgulec Stane. Odborniki: Vrančič Franc, dr. Kolendo Viktor, Jamar Lado (za Poljansko dolino), Kraševc Joško, Repovž Jože (za mladino) in Benedik Franc (za Selško dolino). Nadzorni odbor: Kofol Dušan in Kosec Franjo. Razsodišče: Hribčnik Stanko in Kolendo Viktor.

Sklepi: prireditvev razstave, skrb za pravilno usmeritev in pouk gimnazijske mladine v filateliji.

Sestanki: vsak torek in petek tedensko. Pozimi v zasebni sobi gostilne Jaklič, poleti na verandi gostilne Fojkar. Menjalni sestanki za mladino vsako nedeljo dopoldne v restavraciji Geze Kološvari.

VRHNIKA

Dan zбора 27. I. 1952. Novi odbor: predsednik dr. Žekš Zoltan, podpredsednik Turšič Rudolf st., tajnik Gruđen Rafael, blagajnik Kranjc Mila in (ne) mestnik Mauri Stanko. Odborniki: Jurjevčič Rado, Nusbek Zmago, Tomšič Vinko st., Štirn Pavel za mladino. Nadzorni odbor: Sošič Jože, Čepon Janko, Železnik Avgust. Razsodišče: dr. Pajnič Marko, Petrovčič Ignac, Škrbec Ivan.

Sestanki so vsak drugi ponedeljek zvečer pri »Nacetu«.

ČRNOMELJ

Dan zбора 24. II. 1952. Novi odbor: predsednik Zitko Karel, tajnik Pirnat Ivan, blagajnik Škulj Leopold. Odborniki: Gromovšek Jovo, Lah Dane, Jereb Bibijana (za mladino). Nadzorstvo: prof. Vernik Feliks in Lah Dane.

SOSTANJ

Dan zбора 2. marec 1952. Novi upravni odbor: Mr. ph. Holovati Mihael, Ferjan Miran, Zabret Vinko, Topolovec Miran, Dobnik Jože. Nadzorstvo: Mlinar Filip, Gregorevčič Vitka, Pajk Janez. Razsodišče ni javljeno.

Sklepi: obvezna naročnina na »Novo Filatelijo« za člane, ustanovitev pionirskega krožka, ogled zbirke na sestankih, znamenke se delé mesec dni po prejemu.

Sestanki so vsak prvi ponedeljek v mesecu v sobi Okrajne lekarne.

SLOVENJ GRADEC

Dan zбора: 12. februar 1952. Novi odbor: predsednik Pirš Ivan, tajnik Kramar Jože, blagajnik Šume Valter, gospodar Podgornik Bojan. Nadzorniki: Zolnir Bogdan, Debelak Bojan. Razsodišče ni javljeno.

IDRIJA

Dan zбора 10. II. 1952. Odbor vodijo: predsednik Bedenk Avgust, tajnik Logar Srečko, blagajnik Toplak Franc. Odborniki: Habe Franc (knjižničar), Pivk Josip (gospodar) in Treven Anton (krožna zamenjava).

Delovni načrt: širjenje filatelije med mladino in rudarji, poživitev mladinske sekcije, prireditvev razstave 26. in 27. aprila 1952.

Sestanki so vsako nedeljo.

ZANIMIVOSTI

Posarje nas bo marca razveselilo z več novimi znamkami. Tako bo verjetno izšla za pomoč saarskim športnikom, ki se bodo udeležili olimpiade, serija dveh vrednot z majhnim doplačilom. 30. marca bo izšla že običajna znamka k »Dnevu znamke«. Tudi ta bo imela letos pribitek. Večji del tega bo dobil Rdeči križ, manjši pa filatelisti za pomoč pri prvi razstavi tematskih zbir (IMOSA). Zato bo pa letošnja znamka za Rdeči križ, ki bo izšla nekaj kasneje, brez pribitka.

Na svetu izhaja 174 filatelističnih revij, javlja »American Philatelist«.

S kanadsko znamko, ki je izšla za obisk angleške prestolonaslednice (sedaj že kraljice) in njenega moža v Kanadi, so angleški filatelisti nezadovoljni. Gosta si namreč kažeta na tej znamki hrbet, kar seveda vljudnim Angležem ni po volji.

Ali se res bližamo času, ko bodo v vsej Evropi uporabljali enotne znamke. V Strassbourgu so na seji Evropskega sveta 5. XII. lani izglasovali (s 74 glasovi (proti ni glasoval nihče, dva delegata pa sta se vzdržala glasovanja) ustanovitev Evropske poštne zveze. Francoze so naprosili, naj izdelajo serijo znamk za Evropski svet. Le-ta naj bi bila prvi, zaenkrat še simboličen korak k enotnim poštnim znamkam v Evropi. Ko bo delovala Evropska poštna zveza, bodo po vsej Evropi veljale poštne pristojbine kakor za tuzemstvo, za telefonske pogovore pa se bo plačevala taksa samo po oddaljenosti ne glede na meje.

Za stoletnico luksemburških znamk bo slavnostna filatelistična razstava. Izšle bodo tudi spominke znamke: dve frankovni vrednoti z reprodukcijami prvih znamk te kneževine in 4 letalske znamke s sliko Viljema III., ki je vladal v Luksemburgu pred 100 leti, in sliko kneginje Sarlote, sedanje vladarice.

Naša poštna uprava je glede letošnjih izdaj znamk precej skrivnostna. Zaenkrat je skoraj gotovo, da bodo izšle sledeče izdaje: športna serija v zvezi z olimpiado v Helsinkih, serija za Združene narode, priložnostna znamka za filatelistično razstavo v Beogradu in običajna dežja znamka. Tudi Zagrebški velesejem bo dobil svojo znamko. Božidarja Jakca so naprosili, da bi napravil osnutke za serijo Združenih narodov in za otroško znamko. Ko še ne vemo, ali bo prevzel izdelavo prve serije, bo letošnja otroška znamka skoraj gotovo Jakčevo delo. Za serijo Združenih narodov bo morda osnutek napravil kak drug slovenski umetnik. Z veseljem pozdravljamo filatelisti novico, da bo poštna uprava v bodoče posvetila vso pozornost tudi otroškim in velesejskim znamkam in bodo te tudi kvalitetne.

Malokdo ve, da tudi na Nizozemskem ne prodajajo vrednot višjih kakor 2 goldinarja na poštnih okencih. Ko take znamke izidejo, jih dobe filatelisti v majhnih količinah preko svojih organizacij. Navzlic temu pa je

v tujini dovolj nerabljenih visokih vrednot Nizozemske, čeprav je prodaja omejena zato, da bi teh znamk ne tihotapili v tujino.

FILA-PATOLOGIJA OB PRVEM APRILU

Nemški strokovni časopis »Sammeler-Express« je objavil pred časom za današnjega filatelista nekaj značilnih bolezenskih simptomov, ki jih je povzel pisec V. Richter iz dela »Osnove eksperimentalne filatelistične patologije«.

1. »Paranoia philatelica atrox«: filatelistična zaslédovalna manija. Vzrok: nepretrgano delo z znamkami. Posledice: napadi besnosti im možganske napetosti do mrtvoudnosti. Zdravljenje: takojšnja sprememba zraka, v hujših primerih ob navzočnosti zakonske polovice v deželi brez znamk.

2. »Philateliiosklerosa«: Filatelistično popapnenje ozišja. Vzrok: kakor pod 1., je da je trajalo desetletja. Posledice: popolna apatija do vsega, razen do edine že dolgo iskane znamke ali serije. Neozdravljivo! Ta brezupna bolezen se na srečo še ne pojavlja prepogosto.

3. »Morbus philatelicus exclusivae collectionis classicae«: Vsi čuti so usmerjeni le na klasiko. Vzrok: zbiranje izključno starih, klasičnih znamk, zaničevanje novitet. Posledice: skrajno živčna pasivna rezistenca zoper vse znamke po letu 1875, bolnik priznava upravičenost zbiranja samo starih znamk in predfilatelističnih pisem. Močno razdražljivost in krče povzročata bolniku preskrba novitet. Zdravljenje: serum je treba šele odkriti. Samo nekatere poštne uprave lahko odpomorejo takemu obupanu s skrdčnim izdajanjem novih znamk.

4. »Specialitis pertinax«: trdoglavo zbiranje posebnosti (specialitet). Vzrok: to je pogosta bolezen novejših zbiralcev, ki zbirajo le lastno deželo, ozko stalno obzorje, lokalna dispozicija. Okužen z bacilom ali kilconosem specialitom.

REŠITEV ŠTEVILČNICE ŠT. 1

1. Norveška, 2. Orval, 3. Vipava, 4. Aden, 5. Forint, 6. Iran, 7. Litva, 8. Azija, 9. Tržič, 10. Eest, 11. Laik, 12. Ibsen, 13. Java, 14. Album. — Ime filatelističnega glasila: NOVA FILATELIJA.

Prejeli smo 52 rešitev, med njimi štiri nepravilne.

Žreb je prisodil nagrade v znamkah, ki jih prejme naslednjih 10 reševalcev: Wölle Rudolf in Modrijan Alojz iz Ljubljane, Gruden Rafael (Vrhnika), Skofca Leopold (Slov. Bistrica), Šihert Alojz (Artiče pri Brežicah), Pogačnik Milka (Gor. Radgona), Markovič Ivo (Ižola STOVUJA), Topolovec Mile (Soštanj), Pavlovič Velimir (Zemun) in Kveder Drago (Prevalje).